

ptembri.

bas rīcību par
laupīšanu par

ijas atzīšanas
u kabineta lē-
na vētraina iz-
mbri Kanberā
enta kameras

LONDONA'S AMMIZIE

Nr. 1442.

13. septembrī.

1974.

Kārlis Draviņš

Svarīgs atradums

JĀŅA REITERA 1675. GADA LATVIEŠU BĪBELES TULKŌJUMA
PARAUGI

Par Jāni Reiteru kā par mācītāju, kas visai ticams, bijis latviešu izcelsmes, mūsu presē rakstīts jau daudz, bet no viņa grāmatām bija pazīstams tikai viņa tēvrižu krājums ar tekstiem 41 valodā resp. versijā (arī latviskā). Tā otru (1675. gada) izdevumu Vācijā izgāja un 1954. gadā fotoattēlos (faksimilā) publicēja valodnieks un bibliogrāfs Benjamiņš Jēgers, pašreiz profesors Savienotajās valstīs.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Visvaldis Reimanis

DRAUGAM

Zem kastaņām vēl mūziocē.
Pa aleju atvilņo Lista Prelūdes,
aiz kāpām miegā elpo jūrā,
un abi saskan labi.
Mums jāizrunā viss par mūžību,
uz soliņa neesam lai klausītos,
tomēr ļoti dzirdam abus,
jo par visumu domājot, atveras visam,
un nesteidzīgi
mēs runāsimies līdz zilpelēkai ausmai —
viss noskaidrosies,
kad skaidri redzēs
caur līganiem zariem rītu nākam.

Viņš šogad, uzturēdamies Eiropā, daudzās šejienes zemju bibliotēkās meklējis vecus latviešu rokkrastus, ierakstus un grāmatas. Viņam sevišķi laimējies: bez dažādiem citiem svarīgiem materiāliem viņš izgājis arī Jāņa Reitera 1675. gadā Rīgā iespiestos latviešu bībeles tulkojuma paraugus. Šo darbu Jānis Reiteris toreiz bija laidis klajā, cerēdams, ka visas bībeles tulkošanu uzticēs viņam kā labam mūsu valodas prātējam.

Minēto Jāņa Reitera grāmatu jau ilgāku laiku veltī meklējuši gan veclatviešu rakstu pētnieki, gan valodnieki, teologi un vēl citi interesenti.

Šo vienīgo pašreiz pazīstamo tulkojumu paraugu eksemplāru B. Jēgers izgājis Upsalas universitātes bibliotēkā, interesēdamies, vai tas nav tikai kļūdaini novietots zviedru bībeļu nodaļā. Bibliotēkā tas neesot, vairs bijis sameklējams - jau kopš kāda 1901. gada. Minētā vietā tas tiešām arī bijis, tāpat kā jau pieminētā Jāņa Reitera tēvrižu krājuma eksemplārs (ceturtais, ko B. Jēgers izgājis).

Tā kā minētais Jāņa Reitera darbs mūsu kultūras vēsturē ir nozīmīgs daudzējādā ziņā, svarīgi darīt to pieejamu visiem interesentiem. B. Jēgeram jau sagatavots ma-

Lielas latvietes dzīves atspulgs

ALISEI STUNDAI-OSEI 80 MŪŽA GADI

Grūti būs atrast vēl otru tik dedzīgu latviešu sievieti ar tik plašu dzīves diapozonu no daiļās mājas kopšanas līdz Latvijas pirmā valsts prezidenta Jāņa Čakstes kancelejas sekretārei, no lugu autorei līdz kaņavīru «audžu mātei». Izcilie priekšlasījumi, runas dzimtenē un svešumā savējiem un cittautiešiem ir tie atmiņu meti, pie kuriem Kalamazū lielā dzīvokļu namā savā goda dienā 21. augustā klusībā kavējās Alise Ose.

Jau agrā jaunībā viņa iemīļoja latviešu teātri, jo tajā spēlēja viņas māte Anna Sārtone, un arī jaunībā Alise reiz dabūja savu lomu. Dzimusi Baldonē, viņa auga Jelgavā inteligentā latviešu vidē. Viņas dzīvoklis bija virs Alunāna grāmatu veikala Jelgavā. Viņa iepazinās ar to jauniešu grupu, kam garīga radniecība ar dzejnieku Edvardu Vulfu.

Tad, kad rozes dārzos zied viskrāšņāk un jaunatnei nekas neliekas par grūtu, sākas Pirmais pasaules karš, kas Alisi Osi padzen svešumā — uz Plūdoņa atraitnes dēla sapņu pilsētu Pēterpili. Svešuma pārdzīvo-

nuskripts, lai to laistu klajā, sniedzot visu lappušu - fotoattēlus un attiecīgo ievadu. Par šī latviskā darba valodu un savdabīgo pareizrakstību B. Jēgers gatavo īpašu valodniecisku pētījumu.

jumi uzliesmo viņas vēstulēs rakstniekam Ed. Vulfam, kas toreiz vadīja laikraksta Baltija literāro daļu. Vēstules tur iespēstas ar mosaukumu Kādas bēgles dienas grāmata, kas ir vērtīgs vēsturisks materiāls. Ed. Vulfa iedrošināta, viņa turpina vairāk pievērsties literāram darbam. Rodas lielāka apjoma darbs Kādas meitenes dienas grāmata. Nākot revolūcijai, kas atnes badu un šausmas, viņa strādā Latvijas nacionālajā padomē Pēterpili. Viņa isteno arī savu ideju nodibināt Latviešu Sieviešu nacionālo līgu, kurai liela nozīme vēlāk Latvijas brīvības cīņu laikā. Šai posmā Alise Ose iepazīstas ar nākamajiem Latvijas vadītājiem: Jāni Čaksti, Zigfrīdu Meierovīcu, Jāni Kreibergu un citiem. Sabiedriskais darbs tad arī kļūst par Alises mūža neatņemamu daļu.

Atgriezusies Latvijā, viņa strādā valsts prezidenta Jāņa Čakstes kanceļā. Viņa labi iepazīstas ar dzejnieci Aspaziju un ir devusi daudz vērtīgu atmiņu par ievērojamo dzejnieku pāri. No jaunības ievirzīta teātra pasaulē, viņa sacerējusi vairākas lugas. Luga Sods izrādīta uz 8 provinces skatuvēm un radījusi lielu ievērību, par to notikusi pat literārā tiesa. Tad sekoja lugas Varavīksnas loks, Pavasara vēji, garāks stāsts Pīlādzes, daudzi raksti mājtiurības

(Beigas 7. lpp.)